

Sak 12-22 Budsjett 2023

Styret rår representantskapet i VØR til å gjere slikt vedtak:

Representantskapet i VØR rår kommunestyra i Volda og Ørsta til å gjere slikt vedtak:

1.0 Kommunestyret vedtek i medhald av lov av 13 mars 1981, nr 6 om vern mot forureining og avfall, slike satsar for avfall- og slamgebyr for 2023.

1.1

Artikkel	Renovasjon	Eks mva	Inkl. mva
1/20400	Renov. standard (140L våtorg, 140 L papir, 140 L rest)	Kr 3219,20	Kr 4024,00
1/20402	Renov. storhushald (140L våtorg, 240 L papir, 240 L rest)	Kr 5794,40	Kr 7243,00
1/20403	Renov. m/kompostavtale (140 L rest, 140 L papir)	Kr 2576,00	Kr 3220,00
1/20404	Renov. storhushald ekstra (140L våtorg, 340 L papir, 340 L rest)	Kr 8369,60	Kr 10462,00
1/20406	Renov. samarbeid inntil 2 abonnenter standard, pr. ab. (140L våtorg, 140 L papir, 140 L rest/)	Kr 2897,60	Kr 3622,00
1/20407	Renov. samarbeid 240L/340L/660L, pr. ab. (140L våtorg, 240L/340L/660L papir, 240L/340L/660 L rest)	Kr 3058,40	Kr 3823,00
1/20408	Renov. samarbeid storhushald ekstra, pr. ab. (140L våtorg, 340 L papir, 340 L rest)	Kr 4346,40	Kr 5433,00
1/20409	Renovasjon nedgrave felles container	Kr 3219,20	Kr 4024,00
1/20422	Renovasjon nedgrave felles >100 einingar. U tillegg. Heil eining.	Kr 1609,60	Kr 2012,00
1/20410	Renov. standard pluss (140L våtorg, 240 L papir, 140 L rest)	Kr 3219,20	Kr 4024,00
1/20412	Renov. storhushald pluss (140L våtorg, 340L papir, 240 L rest)	Kr 5794,40	Kr 7243,00
1/20413	Renov. kompostering pluss (240 L papir, 140 L rest)	Kr 2576,00	Kr 3220,00
1/20414	Renov. storhushald ekstra pluss (440 L papir, 340 L rest)	Kr 8369,60	Kr 10462,00
1/20416	Renov. samarbeid inntil 2 abonnenter standard pluss, pr. ab. (140L våtorg, 240 L papir, 140 L rest)	Kr 2897,60	Kr 3622,00
1/20417	Renov. samarbeid 240/340/660 L pluss, pr. ab. (140L våtorg, 240L/340L/660L papir, 240L/340L/660L rest)	Kr 3058,40	Kr 3823,00
1/20421	Renov. samarbeid storhushald ekstra pluss, pr. ab. (140L våtorg, 340 L papir, 340 L rest)	Kr 4346,40	Kr 5433,00
1/20436	Gebyr for matrikkelreg.bygningstypar 151,612,615,722,732 og 739 for 140 L med frekv. 52 henting restavfall.	Kr 4334,40	Kr 5418,00
1/20437	Gebyr for matrikkelreg.bygningstypar 151,612,615,722,732 og 739 for 240 L med frekv. 52 henting restavfall.	Kr 7.965, 00	Kr 9.956,25
1/20438	Gebyr for matrikkelreg.bygningstypar 151,612,615,722,732 og 739 for 340 L med frekv. 52 henting restavfall.	Kr 11.921,00	Kr 14.901,25
1/20439	Gebyr for matrikkelreg.bygningstypar 151,612,615,722,732 og 739 for 660 L med frekv. 52 henting restavfall.	Kr 19.861,00	Kr 24.826,25
1/20420	Renov. Pr. hybel	Kr 1609,60	Kr 2012,00
1/20431	Fritidshus 50 % kategori 1. med levering fellespunkt	Kr 1609,60	Kr 2012,00
1/20432	Fritidshus 30 % kategori 2. med levering fellespunkt	Kr 966,40	Kr 1208,00
1/20433	Fritidshus 10 % kategori 3. med levering fellespunkt	Kr 322,40	Kr 403,00
1/20428	Renov. fritidsbustad med eigne behaldarar	Kr 2576,00	Kr 3220,00
1/20440	Ekstra nøkkel-/kort for nedgrave anlegg	Kr 264,00	Kr 330,00
1/20419	Henteavtale.	Kr 524,80	Kr 656,00
1/20430	Ekstra sekk til restavfall	Kr 80,00	Kr 100,00

1/20911	Sakshandsamingsgebyr ved fornya søknad om fritak for gebyr innsendt etter utløpet av fritaksperioden, når faktura er utsendt.	Kr 660,00	Kr 825,00
1/20912	Sorteringsgebyr ved omklassifisering av avfall til restavfall, pr. 100 L sekk.	Kr 180,00	Kr 225,00
1/20913	Etablering av nytt abonnement / restart av abonnement etter fritak inkl. klargjering og utkøyring av behaldarsett og posar.	Kr 977,60	Kr 1222,00
1/20914	Etablering av nytt abonnement / restart av abonnement. Klargjering og merking for henting behaldarsett på VØR.	Kr 460,00	Kr 575,00
1/20915	Bytte av einskildbeholdar ved endring i abonnement. Pr bytte. Klargjering og merking for henting på VØR	Kr 294,40	Kr 368,00
	Bytte av einskildbeholdar ved endring i abonnement. Klargjering, merking og utkøyring av VØR. Pr bytte.	Kr 694,40	Kr 868,00
1/20443	Ekstra tilkøyring etter avtale. For tøming reknast 1/20430 pr. 100 L sekk, uavhengig av fraksjon.	Kr 230,40	Kr 288,00
1/20444	Eigen behaldar for sekkar til plastemballasje, 140 L	Kr 264,00	Kr 330,00
	Gravitasjonslås på 140 el. 240 L	Kr 556,00	Kr 695,00

1.2	Kloakkslam	Eks mva	Inkl mva
1/20460	Slamavskiljar inntil 4,5 m3. Kv.2. år tøming.	Kr 1206,40	Kr 1508,00
1/20463	Slamavskiljar inntil 4,5 m3. Årleg tøming.	Kr 2412,80	Kr 3016,00
1/20464	Slamavskiljar inntil 4,5 m3. Kv. 4. år tøming	Kr 603,20	Kr 718,00
1/20469	Slamavskiljar. Pr. m3 over 4,5 m3	Kr 592,80	Kr 741,00
	Kloakkslam – tett tank		
1/20468	Tøming av tank inntil 6,0 m3.	Kr 3097,60	Kr 3872,00
1/20474	Tøming av tett tank for fritidsbustad utan innlagt vatn	Kr 1548,80	Kr 1936,00
1/20470	Tøming pr. m3 for tankar over 6 m3	Kr 630,40	Kr 788,00
	Kommunale fellestankar		
1/20472	Gebyr pr. m3 for årleg tøming > 4,5 m3	Kr 553,60	Kr 692,00
1/20484	Gebyr pr. m3 for kvar 2 år tøming > 4,5 m3	Kr 276,80	Kr 346,00
	Tillegg til tømepris		
1/20486	Tilkøyring ved naudtøming (innafor 24 timar)	Kr 2214,40	Kr 2768,00
1/20487	Tilkøyring ved ekstratøming	Kr 1534,40	Kr 1918,00
1/20488	Tøming med minislamsugar. *	Kr 1534,40	Kr 1918,00
1/20492	Oppdrag etter timepris. Pris pr. time.	Kr 1912,00	Kr 2390,00
1/20491	Tøming og levering til deponi på grunn av framandelement i tanken: Tømepris art.1/20460 pluss køyring art. 1/20474 til og frå deponi.	Kr 14.834,40	Kr 18.543,00
1/20493	Trafikkdirigering dersom tømebil må stå på offentleg veg under tømeprøss.	Etter rekning.	

Tøming av tankar i tråd med renovasjonsforskriftene for Volda og Ørsta kommunar.

*Minislamsugar vert nytta der vegtilkomst ikkje tillèt bruk av standardutstyr, jf. Ren.forskr.§ 14d.

Kostnader ved eventuell spyling av tank, tilløp eller avløp vert å gjere opp direkte mellom abonnent og entreprenør.

2. Vedtaket i punkt 1, er gjort under føresetnad av at gebyrsatsane vert vedtekne likt i både Volda og Ørsta kommunestyre.

3. Representantskapet godkjenner gebyrfinansierte låneopptak knytt til investeringar i utstyr på til saman 8,5 mill.kr, innanfor ramma i selskapsavtalen § 12.

Saksutgreiing:

Kommunestyra vedtek renovasjonsgebyra for komande år, etter tilråding frå representantskapet i VØR. Renovasjon standard er foreslege auka med kr 124,- eller 4,0 % frå 2022 til 2023. Dei andre satsane aukar høvevis. Gebyret renovasjon standard blir etter dette kr. 3219,20 ekskl. mva.

Kommunestyra er VØR sin eigar. Og i denne budsjettsaka rapporterer vi derfor om oppnådde miljømål og kva representantskapet har som mål og plan for dei komande åra.

Status miljømål og planar for 2023.

Representantskapet har vedteke mål for materialgjenvinning på 60 % innan 2025, og at klima skal vere eit gjennomgåande perspektiv i all drift og planlegging. Dette for å følgje opp nasjonale mål.

Miljødirektoratet har vedteke å endre målepunktet for materialgjenvinning frå 2025 frå ut frå innsamlingsselskap (VØR) til ut frå gjenvinningsbedrift. For VØR inneber det at innslag av restavfall eller uønskte andre avfallstypar i det som skal vere reint papir, plast eller glas- og metallemballasje som vert sendt gjenvinningsbedrift, vil redusere materialgjenvinninga i høve «2010-19 måten» å registrere gjenvinning på. Der ein tidlegare kunne operere med inn til 3 % prosent «andre fraksjonar» innblanda, har mottakar av gjenvinningsfraksjonar no 0-toleranse for innblanding av avfall.

Via sine etablerte kvalitetssystem, sporar mottakarane kvar einskild papir- eller plastbunt tilbake til leverandør. Konsekvensen viser att på gjenvinningsgraden til VØR: VØR nådde 54,4 % materialgjenvinning i 2021, ned frå 58,6 % i 2020 og 61,4 % i toppåret 2019.

I 2022 er kvalitet derfor satsa enda sterkare på for å oppnå måla til Representantskapet og krava frå industrien som tek i mot papir/plast/glas-metallemballasje frå VØR. Innsatsen må settast inn i innsamlinga. Vi ser at det blir for kostbart å sortere i etterkant og opplever at berre små mengder matavfall innblanda i papiret, grisar til mykje og gjer det ueigna til gjenvinning.

Alt uønska avfall i papir, plast, mat eller glas-/metallemballasje må derfor bort, før det går inn i innsamlingsbilane. Sorteringa må utførast ved kjelda.

I september 2022 la VØR om innsamlinga av plast, ved at abonnentane no heng plastsekken sin på ein krok på handtaket på papirbeholdar, i tillegg til at innhaldet i papirbeholdar vert kontrollert.

Plastsekkar som inneheld restavfall vert ikkje tatt med, heller ikkje papirbeholdarar med restavfall i. Dermed oppnår ein både reinare papir og reinare plast.

Vi trur på å ansvarleggjere den enkelte abonnent som står for avvika, heller enn formaningar til dei mange som alt gjer ein god jobb. Då VØR på tidleg 2000-tal hadde blåsekk og tilsette bak på bil som tømde og kontrollerte innhald, så var levert papir veldig reint. Abonnenntar som prøvde å levere ureint innhald, opplevde at sekken stod att utømd.

I budsjettet for 2023 legg vi opp til å rasjonalisere innsamlinga, ved å lease ein to-kammer renovasjonsbil, som tek både plast og papir på same innsamlingsrunden. Vi må ha personale bak på bilen som tømmer og kontrollerer innhaldet i behaldar, men vi sparer ein innsamlingsbil. Det er lang leveringstid på bilar for tida, og i budsjettet håper vi på levering i slutten av 2023. Vidare investerer vi i dei nedgravne anlegga, ved at det blir innført ein eigen container for plastavfall. Dagens nedgravde brønn for matavfall og glas/metall, blir bytta ut med ein felles med delt kammer. Plassen som vert frigjort blir nytta til kammer for plastemballasje.

Mål for økonomiplanperioden 2023-2027.

I perioden vil mål om minst 60 % materialgjenvinning ut frå gjenvinningsbedrift, saman med tiltak for å redusere klimautslepp, ha størst fokus.

Auka materialgjenvinning inneber at fleire fraksjonar må utsorterast frå restavfallet eller gå frå energigjenvinning til materialgjenvinning. I september 2022 starta vi derfor opp med utsortering av hardplast på miljøstasjonen, og vi starta med å sende trevirke til materialgjenvinning (sponplateproduksjon). Dette skal redusere energi- og auke materialgjenvinninga. Marknadsføring og implementering av tilbodet vil vere i viktig i 2023.

Reduserte klimautslepp handlar i stor grad om å optimalisere bruk av energi i bygg og transport. Oppvarming i bygg på VØR avd. Melsgjerdet gjeld kontor og minimumsvarme i hallar for å sikre at brannsløkkjeanlegg er frostfrie. Oppvarmingskjelda til kontora er luft til vatn-varmepumpe og ventilasjonsanlegg som slår på varme ved fare for frost. Elles avslått.

I Torvmyrane er det på kontoret el oppvarming via golvvarme og ventilasjonsanlegg. Det kan og bør gjerast meir klimavennleg, og må takast ved framtidig renovering av bygget. Nyedelen er no 16 år, og gamledelen 32 år. I underetasjen er det tre garasjeløp utan oppvarming og eitt med varmepumpe.

På transportsida er det optimalisering av innsamlingsruter, bruk av lastbærar og utnytting av tillaten totalvekt på vegnettet som gjeld for å få ned klimautsleppa. Auka vekt pr bil gir redusert bruk av transport fram og tilbake til omlastingsanlegget. Auka vekt på uttransport, reduserer tal transportar.

Her kan kommunane som eigarar på si side også legge betre til rette for VØR, ved å auke akseltrykket på kommunale vegar for innsamlingsmateriellet. Begge kommunane bør ha plan for å kunne klassifisere opp sine vegar til 10 tonn akseltrykk, og å ruste opp flaskehalsar som t.d. bruer. Her er ein på rett kurs ved at mykje har skjedd i seinare år, men mykje står og att.

Anlegga både på Melsgjerdet og i Torvmyrane er bygt for å handtere 25 meters vogntog med 60 tonn totalvekt. Her bør Ørsta kommune legge til rette slik at begge vegstrekningane frå våre anlegg fram til E39 får 60 tonn totalvekt, slik at tillaten lengde og totalvekt for tømmertransport gjeld all transport.

Innafor dagens regelverk legg vi opp til å optimalisere transport via komprimeringsteknologi. Utstyr for pressing av papir, papp og plast i ballar vert montert i haust og vil vere i drift i heile 2023. Det skal såleis gi effekt på VØR sitt klimarekneskap frå same år. Effekten kan vi eksemplifisere slik: ei kasse til Ålesund med laus plast tar med 2,3-2,8 tonn plast, dvs 5,0 tonn pr tur. Ein tilsvarande tur med balletert plast tar med 18 tonn, dvs. 3 turar spart. For papp og papir vil vi spare ein av to turar.

Utfasing av fossil energi: bruk av klimanøytralt drivstoff er noko prematurt for storbilar, med unntak av bilar som går på biogass. Det er her ikkje infrastruktur for eller produsentar av dette i vårt område.

VØR si tilnærming til kvalitetssatsing er å vere faktaorientert, til dømes ved å ha faktisk kunnskap om avfallet som vert samla inn. Vi vidarefører derfor årlege plukkanalyser om kva VØR tek imot.

Innretting av gebyrregulativet sterkare mot brukarbetaling, vil og vere tiltak som skal understøtte dei overordna måla. I 2022 innførte vi gebyr for utlevering av behaldarar, slik som SSR har. Det har vore med på å redusere tid og køyrde kilometer med varebil. Overforbruket av denne tenesta er no borte.

Framover vert det planlagt digitalisering knytt til informasjon om tømningane og kommunikasjon med abonnentane ved avviksrapportering. Ein føresetnad for det er at den enkelte behaldar då må ha unik merking. Den kan lesast av utstyr på bilane, som registrerer bruken av behaldar og dokumentasjon av innhaldet i behaldar ved avvik. Vi planlegg merking av alle behaldarar med Rfid i 2023 og innføring i 2024.

Miljødirektoratet ber oss satse på betalingssystem som sterkare enn i dag skal motivere innbyggjarane til sortering. Om dette skal innførast, vert å ta stilling til ved forskriftsrevisjon.

VØR sine ordningar samanlikna med våre naboar.

For hovudfraksjonane mat-, rest-, plast- og papiravfall har vi lik hentefrekvens med NOMIL og SSR. VØR har innsamlingsordning for farleg avfall via raud boks, noko dei andre ikkje har. Likeins har NOMIL og VØR innsamling av glas- og metallemballasje i eigen behaldar, noko SSR ikkje har innført. SSR har på sin side frie mengder papp, papir og plast ved sidan av behaldar på hentedag. Alle tre selskapa har betalingsordning ved levering av grovavfall.

SSB oppgir slikt standardgebyr i 2022 til kommunane rundt oss (eks .mva):

- Stad / Nomil kr 3476,80
- Stranda kr 4095,-
- Sula kr 3859,-
- Herøy kr 3545,-
- Volda/ Ørsta kr 3095,20

Biogass

Planane om eit eventuelt biogass anlegg saman med samarbeidspartar, er vidareført i 2023.

Løyvesøknaden er i skrivande stund til handsaming hos Statsforvaltar.

Om gebyra og økonomien til selskapet.

Sjølvkostfondet renovasjon

Vi har eit opparbeida positivt sjølvkostfond på 8.009.061,- pr 31.12.2021 frå åra 2020 og 2021 som er planlagt brukt i 2023 og 2024. Planlagt underskot 2023 er kr 4.799.986,-.

Inntektene.

Renovasjon standard aukar med kr 124,- eller 4,0 % frå 2022 til 2023. Dei andre satsane aukar høvevis. Gebyret renovasjon standard blir etter dette kr. 3219,20 ekskl. mva.

Vi ventar ein liten auke i abonnement i 2023, grunna venta vekst i folketalet.

Inntektene frå sal av reine avfallsfraksjonar er vurderte ulikt i høve type. Glas- og metallmengdene ventar vi aukar med stabile prisar. Plastemballasje ventar vi flatar ut med stabil pris. Av papir har vi

inntektsført auke med 0,5 mill. kr når vi no skal presse sjølve, men her er ein prisgitt konjunkturane og internasjonal prissetting som varierer igjennom året og frå år til år. Summen er såleis usikker.

Slam

Det er innsamling berre av tette tankar og for dei med årleg tømning i 2023. Sjølvkostfondet var negativt på - kr 2.176.111,- ved årsskiftet 2021/22. Vi tilrår auke og av slamgebyr med 4 %.

Kostnadane

Driftsbudsjettet er justert med endringar som følgje av nye avtalar vi har ved vidarelevering, og prognose for mengdene med avfall vi har pr. august 2022.

Årslønsveksten frå 2022 til 2023 er sett til 3.9 % i tråd med lønsoppgjeret 2022. Det er ikkje lagt opp til vekst i tal årsverk i 2023. Reguleringspremie pensjon på nivå med 2022.

Andre kostnader er krevjande å spå om. Det er usikre tider med høg global energipris og varierende råvareprisar. Transportindeksen storbil auka i januar 2022 med 8,1 %. Etter anbudsrunder auka til dømes leveringskostnadane for matavfall med 21 % i høve til tidlegare kontrakt. For restavfallet var tilsvarande auke på 11 % . Året 2023 kan bli like krevjande i høve prisregulering.

Av nye tiltak har vi lagt inn rente og avskrivning frå utskifting av nedgravne anlegg for å få eigen tank til plastavfallet. Vidare heilårseffekt av drift og avskrivning av mottaksanlegg på Melsgjerdet 3.

Rente er sett til 4,6%, slik siste signal om rentenivå for 2023 er frå Kommunalbanken.

Alle brannane i avfallsbransjen aukar forsikringspremie for bygg også for oss med ca. 300 % i høve 2022. Anlegget på Melsgjerdet er fullsprinkla med infraraud kamera deteksjon av varmeutvikling og tidlegvarsling. Anlegget er vidare utstyrt med oppsamlingskum for sløkkjeinfisert brannvatn.

Også i Torvmyrane må dette etter kvart på plass. Der er avfallsanlegg i Noreg som no ikkje får forsikra anlegga sine ifølgje bransjeopplysningar grunna for dårlege tiltak mot brann, og VØR må ikkje kome i den situasjonen at ein vert pålagt å vere sjølv-assurandør av anlegget i Torvmyrane. Arbeidet med å etablere dette og ein del andre oppgraderingstiltak i Torvmyrane er kalkulert til 30 mill kr. Oppstart prosjektering i 2023.

Oppsummert så er verda rundt oss uroleg, og det er derfor vanskelegare enn tidlegare å spå om korleis ulike kostnadselement vil utvikle seg framover. Det positive er at ein har eit sjølvkostfond som kan ta noko av støyten om det kjem store negative overraskingar.

Investeringar – nye tiltak.

Året 2023 vert eit kvileår i høve bygginvesteringar. Hjullastar bestilt i 2022 vert levert i 2023 og må finansierast. Likeså er det planlagt utskifting av nedgravne avfallsbrønnar, slik at abonnentar som soknar til slike anlegg får same tilbodet om plastsortering som dei med behaldarar.

Vidare er det avsett midlar til brannprosjektering pluss div.programvare og behaldar.

Hans Peter Eidseflot
Dagleg leiar

Petter Bjørdal
Rådgjevar

Vedlegg: Budsjettet 2023 –taldel.